

Schoolondersteuningsplan RML 2023

Versie 0.1	maandag 10 april 2023
Versie 0.5	woensdag 17 mei 2023
Versie 0.8	dinsdag 23 mei 2023
Versie 0.9	donderdag 25 mei 2023

Gepland tijdpad

Uitgaande van de verplaatsing van de MR vergadering naar 21 juni (voorstel vanuit MR)

23 mei	Verspreiden concept-versie 0.9 voor input stakeholders
2 juni	Deadline feedback aanleveren bij ondersteuningscoördinator
5 juni	Definitieve versie naar SL
14 juni	Deadline aanleveren stukken MR
21 juni	MR-vergadering voor vaststelling/bespreking

Inhoudsopgave

Gepland tijdpad	1
Inhoudsopgave	2
Inleiding	3
Verantwoording	4
1. Passend onderwijs.....	5
Wat is de <i>Wet op het passend onderwijs</i> ?	5
Wat houdt de zorgplicht in?	5
Wat is onderwijsondersteuning?	5
2. Niveaus van ondersteuning.....	6
Basisondersteuning	6
Plusondersteuning.....	10
Extra ondersteuning	13
3. Het ondersteuningsteam.....	17
Intern	17
Extern	18
4. Privacy en veiligheid	19
Privacy en toestemming	19
Medisch handelen door personeel	19
Leerlingvolgsystemen	19
5. Ambities voor de toekomst	21
In-house trainingen	21
Instroom hogere leerjaren	21
Structureel overleg coördinatoren.....	21
Taalachterstanden.....	21
Leerlingenclubs.....	21
Uitbreiding begeleiding passend onderwijs	22
Orthopedagogisch medewerker.....	22
Continuering NPO activiteiten.....	22
Leerlingbesprekingen	22
Bronvermeldingen	23
Bijlage 1: Veel voorkomende ondersteuningsvragen	24

Inleiding

Het RML ziet het als zijn missie dat *leerlingen zichzelf leren kennen en hun sociale en cognitieve talenten ontwikkelen, waardoor ze met een diploma op zak als zelfstandige, kritische en eigentijdse burgers hun bijdrage kunnen leveren aan een betere wereld*¹. De school doet dat onder andere door *een inspirerende leeromgeving, een breed onderwijsaanbod en een uitstekende begeleiding te bieden waardoor leerlingen zichzelf leren kennen en hun talenten leren ontwikkelen*². Dat komt terug in de ambities die we hebben geformuleerd in het Schoolplan 2023-2026, met name in de eerste ambitie: het vergroten van het eigenaarschap van leerlingen. We willen leerlingen meer regie geven, leren hun eigen onderwijsproces te plannen en meer keuzemogelijkheden geven.

Om dat te bereiken moeten we een omwenteling in ons denken maken: onderwijs is niet meer het leveren van een vast standaardprogramma door de docent als producent, dat door de leerling geconsumeerd wordt, maar een samenspel waarin elke leerling zijn eigen leerpad inricht. Dat vraagt van het RML flexibiliteit, aanpassingsvermogen en een mindset waarin elke leerling recht heeft op maatwerk, zodat die een onderwijstraject kan samenstellen dat passend is voor zijn eigen specifieke behoeften. Die kunnen vakinhoudelijk zijn, maar kunnen breder te maken hebben met alle ambities en uitdagingen die de leerling op zijn of haar pad treft.

In dit schoolondersteuningsplan wordt met name beschreven hoe het RML invulling geeft aan onderwijsondersteuning zoals beschreven in de *wet op het passend onderwijs*. In hoofdstuk 1 gaan we in op de algemene definities van passend onderwijs en ondersteuning. In hoofdstuk 2 leggen we uit wat we verstaan onder de drie niveaus van ondersteuning: basisondersteuning, plusondersteuning en extra ondersteuning en wat wij op elk niveau bieden. In hoofdstuk 3 wordt de opbouw en inrichting van het ondersteuningsteam besproken en benoemen we de verschillende rollen en taken binnen het ondersteuningsteam. In hoofdstuk 4 bespreken we tot slot nog een aantal losse onderwerpen die nog niet eerder aan bod zijn gekomen zoals bijvoorbeeld regels rondom privacy. In hoofdstuk 5 gaan we nog kort in op een aantal ambities voor de toekomst. Hoofdstuk 6 is de financiële paragraaf, waarin we aangeven welke middelen er worden ingezet voor ondersteuning.

¹ Missie van het RML, volgens schoolplan 2022-2023

² Missie van het RML, visie-document februari 2012

Verantwoording

Bij het opstellen van dit document is dankbaar gebruik gemaakt van bestaande expertise, zowel vanuit geschreven bronnen als door middel van gesprekken met betrokkenen. Koepelorganisatie KoersVO biedt een *praktische handreiking ondersteuningsstructuur op school*. Dit document is bedoeld om op je eigen school in gesprek te gaan over de inrichting van de ondersteuningsstructuur op basis van tien bouwstenen. Deze bouwstenen zijn gebruikt als controlemiddel om te kijken of we belangrijke aspecten van ons ondersteuningsbeleid op orde hebben:

1. Transparantie over het aanbod
2. Gouden driehoek: samenwerking tussen ouders, leerling en school
3. Rol en taken van mentoren
4. Rol en taken van docenten
5. Effectieve leerbesprekingen
6. Extra ondersteuning
7. Werkafspraken in het ondersteuningsteam
8. Deskundigheidsbevordering in het kader van passend onderwijs
9. Oog voor aanwezigheid
10. Jeugdhulp op school

Daarnaast is ook gebruik gemaakt van het rapport “Met andere ogen” (<https://www.netwerketandereogen.nl/>) dat de basis vormt voor het gelijknamige landelijke inspiratienetwerk bestaande uit organisaties uit onderwijs (o.a. de VO raad), gemeentes, jeugdwerk en jeugdzorg dat met subsidies van de ministeries van OCW en VWS dat tot doel heeft de ontwikkelkansen van kinderen te vergroten door het bevorderen van de samenwerking tussen ouders, onderwijs, zorg en jeugd. Hierin worden succesfactoren benoemd zoals het werken met brede, multidisciplinaire teams, de betrokkenheid van ouders en leerlingen zelf bij hun eigen ondersteuning en de wijze waarop met budgetten kan worden omgegaan (poreuze randen).

Voor de praktische invulling is ook bij de bureaus gekeken. De ondersteuningsplannen van het Erasmiaans Gymnasium en het Rudolf Steiner College hebben als inspiratiebron gediend bij het opstellen van dit stuk. Daarnaast zijn er ook inhoudelijke gesprekken geweest. Er is gesproken met leden van het ondersteuningsteam, andere betrokkenen binnen school (o.a. de verzuimcoördinator, jaarlaagcoördinatoren en mentoren) maar ook buiten de school met ondersteuningscoördinatoren van andere scholen en medewerkers van KoersVO.

1. Passend onderwijs

Passend onderwijs houdt in dat elke leerling onderwijs krijgt aangeboden dat passend is bij de specifieke behoeften van die leerling. Passend onderwijs gaat dus over *alle* leerlingen in de school. In de meest situaties zal het algemene aanbod van een school met basisondersteuning van bijvoorbeeld de mentor en de decanen voor veel leerlingen voldoende passend zijn. Maar voor een deel van de leerlingen zal er op sommige momenten of zelfs gedurende de hele schoolloopbaan, behoefte zijn aan andere vormen van ondersteuning om de onderwijsdoelen te kunnen halen. In dit hoofdstuk bespreken we de achtergronden en inrichting van het passend onderwijs in brede zin.

Wat is de Wet op het passend onderwijs?

In 2014 is de Wet op het passend onderwijs (WPO) ingevoerd. Het oude systeem van rugzakjes maakte plaats voor de instelling van regionale samenwerkingsverbanden (SWV). In het oude systeem kregen scholen extra geld voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hadden op basis van een indicatie. In het nieuwe systeem krijgen SWV's (in ons geval KoersVO) de financiële middelen toebedeeld en moeten zij in overleg met de deelnemende scholen een passende verdeling hiervan maken. De scholen binnen het SWV zijn samen verantwoordelijk voor een dekkend systeem van regulier en speciaal onderwijs zodanig dat elke leerling mee kan doen. Daarbij is het uitgangspunt dat leerlingen zoveel mogelijk binnen het reguliere onderwijs worden ondersteund en dat het SWV poortwachter wordt voor het speciaal onderwijs. Bovendien krijgt elke school zorgplicht: als school ben je er verantwoordelijk voor dat elke ingeschreven leerling passend onderwijs aangeboden krijgt.

Wat houdt de zorgplicht in?

Een van de pijlers van de WPO is de zorgplicht die scholen krijgen. Het doel hiervan is om uitval en thuiszitten te voorkomen: leerlingen moeten niet tussen wal en schip terecht kunnen komen. Concreet houdt dat in dat elke ingeschreven leerling recht heeft op passend onderwijs en de school waar de leerling is ingeschreven heeft een plicht om dit te organiseren. De school kan dat op twee manieren doen: door zelf een passend onderwijsaanbod te realiseren voor de leerling of als dat niet mogelijk is, de leerling en ouders te begeleiden naar een school die wel passend onderwijs kan bieden aan die leerling. Om als scholen naar elkaar en naar leerlingen en ouders duidelijk te maken welke ondersteuning een school kan bieden, heeft elke school een *ondersteuningsprofiel*. In ons SWV zijn die schoolprofielen te vinden op de website van KoersVO: <https://koersvo.schoolprofielen.nl/>. Dit schoolprofiel wordt door ons jaarlijks aangepast.

Wat is onderwijsondersteuning?

Wat allemaal onder onderwijsondersteuning in het kader van de WPO valt is niet eenduidig aan te geven. Het gaat om het geheel aan acties en maatregelen dat een school aan leerlingen aanbiedt om ze optimaal van het onderwijs gebruik te kunnen laten maken. Het bieden van ondersteuning is niet iets nieuws in de WPO: ook voor de WPO konden leerlingen een beroep doen op ondersteunende maatregelen. Je kan dan denken aan bepaalde faciliteiten zoals extra tijd bij toetsen of het gebruik van een laptop, begeleiding door een studietoetscoach of schoolmaatschappelijk werker, maar ook adviezen voor docenten hoe deze de leerling tijdens de les het best kan ondersteunen. Voor de meeste voorkomende vormen van ondersteuning zijn vaste afspraken gemaakt, maar uiteindelijk is de ondersteuning voor elke leerling maatwerk.

2. Niveaus van ondersteuning

Op het RML, net als op de meeste scholen in het samenwerkingsverband KoersVO, onderscheiden we drie niveaus van ondersteuning: basisondersteuning, plusondersteuning en extra ondersteuning. In dit hoofdstuk lichten we toe wat de verschillen zijn tussen deze vormen van ondersteuning en welke concrete activiteiten wij organiseren binnen elke vorm van ondersteuning.

Basisondersteuning

Onder basisondersteuning verstaan we de algemene ondersteuning die elke leerling krijgt. Het gaat dan in de eerste plaats om de ondersteuning die elke leerling krijgt van zijn of haar mentor, maar bijvoorbeeld ook de keuzebegeleiding door de decanen en de gesprekken gevoerd door de verzuimcoördinator vallen onder de basisondersteuning.

De basisondersteuning wordt per jaarlaag georganiseerd door de jaarlaagcoördinator en het mentorenteam van die jaarlaag. Het ondersteuningsteam kan desgevraagd assisteren.

Aanmelding en instroom

Als leerling zich bij het RML aanmelden moet vastgesteld worden wat de onderwijsbehoefte van die leerling is. Is de basisondersteuning voor deze leerling op dit moment voldoende, of is er al behoefte aan aanvullende vormen van ondersteuning? We maken daarbij onderscheid tussen de instroom in de brugklassen en instroom in hogere leerjaren.

Intake brugklas

Alle leerlingen die zich aanmelden voor instroom in de brugklas worden uitgenodigd voor een intakegesprek met de brugklascoördinator of een vervanger. In dat gesprek komt ook de ondersteuningsbehoefte aan de orde. De relevante aantekeningen uit die gesprekken worden gedeeld met de ondersteuningscoördinator. Ook kunnen ouders op het inschrijfformulier aangeven dat ze graag een gesprek willen over aanvullende ondersteuning en wordt er gekeken naar de informatie die vanuit de basisschool is ingeleverd. Als er aanleiding is om te denken dat er aanvullende ondersteuning nodig zou kunnen zijn, worden ouders en aspirant leerling door de ondersteuningscoördinator uitgenodigd voor een gesprek.

Ook worden alle leerlingen in de eerste twee maanden in de brugklas gescreend op Nederlandse leesvaardigheid, rekenvaardigheid en Engelse woordenschat³. Zie ook de informatie over het taal- en rekenbeleid verderop.

Instroom hogere leerjaren

Waar mogelijk wordt ook bij instroom in hogere leerjaren geprobeerd dezelfde procedure te volgen als in de brugklas. Dit lukt op dit moment nog niet altijd, omdat de informatie over de leerlingen meer verspreid is en de definitieve aanname pas vlak voor de zomervakantie plaatsvindt. De ervaring leert wel dat juist leerlingen die tussentijds overstappen vaker dan gemiddeld wel aanvullende ondersteuning nodig hebben. Het kan dan bijvoorbeeld gaan om een pestverleden, een verstoorde relatie met de oude school etc. Ook kan het gaan om leerlingen die naar deze regio verhuizen of leerlingen die na het behalen van het mavo diploma opstroomden naar de havo. Al deze leerlingen komen terecht in een klas waar al veel sociale relaties bestaan. Het is daarom altijd belangrijk om bij deze groep in het oog te houden of zij sociaal goed “landen” op hun nieuwe school.

³ M.i.v. schooljaar 2023-2024. In voorgaande jaren werden leerlingen gescreend op spellingvaardigheid, maar in onderling overleg is afgesproken dat meer informatie gehaald kan worden uit Engelse woordenschat.

Mentorbegeleiding

De kern van de basisondersteuning wordt geleverd door de mentor. De mentor is het eerste aanspreekpunt voor ouders en leerlingen voor alle schoolzaken. De mentor monitort de sociale en cognitieve ontwikkelingen van de leerlingen in de mentorgroep en begeleidt de leerlingen individueel op persoonlijke ontwikkeling en welbevinden, voortgang in het onderwijsprogramma, de diverse keuzemomenten (determinatie havo/vwo, profielkeuze, keuze vervolgopleiding). De mentor is ook verantwoordelijk voor het sturen van de sociale cohesie tussen leerlingen onderling.

Kennismaking

Aan het begin van het jaar organiseert elke mentor een kennismaking met de nieuwe mentorleerlingen. Dit kan door middel van een kennismakingsgesprek en/of kennismakingsformulier. Hierin komt ook aan de orde wanneer de leerling behoefte heeft aan aanvullende ondersteuning vanuit school of daar al gebruik van maakt.

Het mentoruur

Elke week heeft elke klas een mentoruur met de mentor en in de brugklas zelfs twee mentoruren. Tijdens het mentoruur bespreekt de mentor met de klas de dagelijkse gang van zaken op school. Het mentoruur is ook een wekelijks contactmoment van de mentor met de leerling, waarin individuele zaken besproken kunnen worden, zoals verzuim en ziekte, tegenvallende resultaten, opvallend gedrag, signalen over de leerlingen die door docenten aan de mentor zijn doorgegeven en alle andere zaken die invloed kunnen hebben op de sociale en cognitieve ontwikkeling van de leerling.

Leerlingbesprekingen/rapportvergaderingen

Enkele keren per jaar bespreken de docenten van een klas (onderbouw) of jaarlaag (bovenbouw) de leerlingen in een jaarlaag. Dat gebeurt in november, voorafgaand aan het eerste rapport, in februari of maart, voorafgaand aan het tweede rapport en aan het eind van het schooljaar, wanneer ook een overgangsbesluit genomen moet worden.

Het accent van deze besprekingen ligt op de voortgang voor wat betreft het onderwijsprogramma (incl. zaken als schoolniveau en profielkeuze) aan de hand van de schoolresultaten, maar ook het welzijn van leerlingen kan daar aan bod komen. Zeker wanneer er omstandigheden zijn die de voortgang van een leerling belemmeren, kunnen die hier aan de orde komen en kan er worden doorverwezen naar het ondersteuningsteam voor een verdere analyse. Op de laatste vergadering van het jaar wordt door de vergadering ook een beslissing genomen over de overgang van de leerling. De ondersteuningscoördinator adviseert de mentor en jaarlaagcoördinator waar nodig over de overgangsbepaling bij leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben.

Driehoeksgesprekken

In november hebben alle leerlingen een driehoeksgesprek met hun mentor en hun ouders. Tijdens dat gesprek vertelt de leerling wat er goed gaat in zijn of haar onderwijsproces en waar de leerling zich nog verder in wil ontwikkelen. Ook hier kan de leerling (of zijn of haar ouders) aangeven behoefte te hebben aan andere vormen van ondersteuning.

Jaarlaagcoördinatie

De jaarlaagcoördinator is verantwoordelijk voor de coördinatie van de basisondersteuning in een of meer jaarlagen. Hij of zij coördineert de werkzaamheden van de mentorenteams, zit de vergaderingen van de jaarlaag voor en organiseert jaarlaagactiviteiten samen met de mentoren.

Vakinhoudelijke begeleiding

De vakinhoudelijke begeleiding is het domein van de vakdocent. Vakdocenten stellen met de collega's in de vaksectie een lesprogramma op waarbij rekening wordt gehouden met de verschillen tussen leerlingen.

Begeleiding in de klas

De docent zorgt in de klas voor een goed werksfeer voor de leerlingen, voor een duidelijke structuur in de lessen en het huiswerk en houdt binnen de grenzen van wat mogelijk is in een klassikale les rekening met de individuele behoeftes van leerlingen. Zo zorgt de docent dat een leerling gebruik kan maken van ondersteuningsfaciliteiten bij toetsen tijdens les, zoals extra tijd of het gebruik van een laptop,

Taal- en rekenbeleid kernvakken

Alle leerlingen worden diagnostisch getoetst door middel van de DiaToetsen. Aan het begin van de brugklas (nulmeting) en aan het eind van elk van de eerste drie leerjaren (volgtoetsen) maken zij de toetsen DiaTekst (leesvaardigheid), DiaCijfer (rekenvaardigheid) en DiaWoordEngels (Engelse woordenschat). De resultaten van deze toetsen worden gebruikt door mentoren, jaarlaagcoördinatoren en door de coördinatoren voor taal- en rekenbeleid om leerlingen die dat nodig hebben gericht steunlessen aan te bieden. Soms kunnen de DiaToetsen ook aanwijzingen geven voor dyslexie of dyscalculie. In die gevallen zal de ondersteuningscoördinator de leerling en ouders uitnodigen om de mogelijkheden voor verder onderzoek hiernaar te bespreken.

Docentgesprekken

Halverwege het jaar kunnen leerlingen en ouders tot maximaal drie docenten opgeven met wie ze in gesprek willen gaan over de voortgang bij dat vak. Docenten kunnen met ouders en leerlingen analyseren waarom resultaten achterblijven, tips meegeven hoe ze hun prestaties kunnen verbeteren of vragen beantwoorden over de profielkeuze.

Keuzebegeleiding

Tijdens de schoolcarrière moet de leerling op een aantal momenten een inhoudelijke keuze maken over zijn of haar onderwijsprogramma.

Determinatie en profielkeuze

In de onderbouw moeten leerlingen aan het eind van de tweede klas lyceum een keuze maken of ze door willen stromen naar havo of naar vwo niveau. De mentor zal de ouders en de leerling begeleiden in deze keuze en zal ook het advies vanuit de docenten met de ouders bespreken. Voor toelating tot het vwo gelden ook minimale eisen aan de rapportcijfers van de leerling. Indien de leerling niet aan die minimale eisen voldoet, kan bevordering naar het vwo alleen met instemming van de rapportvergadering.

In de derde klas moet elke leerling een keus maken voor een profiel en vakkenpakket waarin hij of zij examen gaat doen. De mentor begeleidt het keuzeproces tijdens de mentorlessen en wordt daarin ondersteund door de decanen die het keuzeproces binnen school organiseren. Leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben in het keuzeproces kunnen een afspraak maken met een decaan.

Loopbaan oriëntatie en begeleiding (LOB)

In de bovenbouw bereiden leerlingen zich voor op het behalen van een diploma dat toegang geeft tot een vervolgopleiding in het hoger onderwijs. Daarbij oriënteren leerlingen zich op de keuze voor een specifieke opleiding. Tijdens het wekelijkse LOB uur, zoals het mentoruur in de bovenbouw wordt genoemd, besteedt de mentor aandacht aan het keuzeproces en begeleidt de leerlingen bij

het maken van die keuze. De decanen organiseren jaarlaagbrede activiteiten voor de leerlingen, zoals een bezoek aan een hogeschool of universiteit, of workshops voor ouders en leerlingen.

Leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben bij dit keuzeproces kunnen een afspraak maken met een decaan.

Aanwezigheid

Aanwezigheid tijdens de lessen is een van de belangrijkste succesfactoren in het onderwijs. De school stelt aanwezigheid tijdens de lessen daarom verplicht, conform de eisen van de leerplichtwet.

Leerlingen dienen aanwezig te zijn in de lessen, tenzij ze van tevoren op de juiste wijze zijn afgemeld met een geldige reden. Een leerling kan bijvoorbeeld verlof krijgen voor een bijzondere activiteit, zoals een bezoek aan een open dag in het kader van LOB, een bijzonder familie-aangelegenheid etc. Verlofaanvragen moeten door de school worden beoordeeld door de jaarlaagcoördinator. Ouders kunnen zelf een leerling ziekmelden of afmelden voor noodzakelijk doktersbezoek middels Magister, telefonisch of per mail aan de verzuimcoördinator. In deze gevallen is een leerling *geoorloofd* absent.

Indien een leerling niet of te laat in een les verschijnt terwijl daar niet vooraf een geldige reden voor geregistreerd, is *ongeoorloofd* absent. In dat geval wordt er een disciplinaire maatregel opgelegd.

Verzuimcoördinatie

De verzuimcoördinator houdt toezicht op de verzuimadministratie. Omdat regelmatig verzuim een negatieve invloed heeft op de voortgang van de leerling, signaleert de verzuimcoördinator ook wanneer er zorgen zijn over de aanwezigheid van leerlingen. In veel gevallen is regelmatige afwezigheid een symptoom van een onderliggend probleem bij de leerling. De verzuimcoördinator ondersteunt ook leerlingen en ouders die belemmeringen ervaren om in lessen aanwezig te zijn en denkt mee om de aanwezigheid tijdens lessen te bevorderen. De verzuimcoördinator onderhoudt daarom ook contact met mentoren, jaarlaagcoördinatoren en het ondersteuningsteam als er sprake is van opvallend en/of zorgwekkend verzuimgedrag.

Huiswerkondersteuning

Leerlingen leren niet alleen tijdens de vaklessen, maar ook daarbuiten door middel van huiswerkopdrachten. In de mentorlessen wordt aandacht besteed aan studieveerdigheden.

After's Cool

After's Cool is een externe organisatie die elke middag van maandag t/m donderdag in school huiswerkondersteuning aanbiedt. Ouders en leerlingen kunnen hier terecht als ze ondersteuning nodig hebben

Sociale veiligheid en pesten

Een van de belangrijkste voorwaarden om tot leren te komen is dat een leerling zich veilig moet voelen. Dat houdt in dat we lesgeven in een gebouw dat aan alle technische eisen voldoet om de fysieke veiligheid van leerlingen te waarborgen, maar vooral ook dat leerling zich sociaal veilig voelen. De *Wet Veiligheid op School* verplicht scholen om een sociaal veiligheidsbeleid te voeren, aanspreekpunten voor ouders en leerlingen te benoemen en een coördinator sociale veiligheid in te stellen die het beleid rondom sociale veiligheid coördineert. Op het RML is de mentor voor elke leerling het aanspreekpunt rondom pesten. In 2022 hebben de mentoren in de onderbouw een training gevolgd over de invulling van deze taak. De ondersteuningscoördinator is belast met de coördinatie van het beleid rondom sociale veiligheid, zoals vastgelegd in het Pestprotocol.

Pestprotocol

Pestgedrag van leerlingen onderling, van personeel naar leerlingen of zelfs van personeel onderling vormt een bedreiging van de sociale veiligheid van alle leerlingen en wordt dus niet getolereerd. Op het RML geldt een pestprotocol. In het pestprotocol is vastgelegd wat we doen om pesten te voorkomen, maar vooral ook hoe we omgaan met signalen en meldingen van pestgedrag. Het doel is daarbij altijd om allee leerlingen een veilige sociale omgeving te bieden.

Plusondersteuning

Bij plusondersteuning gaat het om ondersteuning die niet elke leerling per se nodig heeft, maar die voor elke leerling snel en eenvoudig beschikbaar is. Sommige vormen van plusondersteuning zijn wel aan voorwaarden verbonden, zoals het hebben van een bepaalde indicatie. Denk daarbij bijvoorbeeld aan een dyslexieverklaring om gebruik te maken van faciliteiten als extra tijd bij toetsen.

Plusondersteuning is laagdrempelig en is intern georganiseerd. In de praktijk maakt 20-25% van de leerlingen gedurende hun schoolcarrière op het RML wel eens gebruik van een vorm van plusondersteuning.

Het ondersteuningsgesprek

Plusondersteuning begint vrijwel altijd bij een gesprek met de ondersteuningscoördinator om vast te stellen welke ondersteuningsbehoefte de leerling heeft. Dit is een gesprek met normaal gesproken de leerling, zijn of haar ouders of wettelijke vertegenwoordigers, de mentor en de ondersteuningscoördinator. In dat gesprek wordt in kaart gebracht wat de leerling nodig heeft en worden afspraken gemaakt voor de ondersteuning.

Handelingsadviezen

In de meeste gevallen leidt een ondersteuningsgesprek minimaal tot adviezen voor de docenten, hoe de leerling in de klas het best ondersteund kan worden. Bij de adviezen wordt rekening gehouden met de beperkingen die er zijn voor een docent om leerlingen individueel te ondersteunen in klassen van twintig tot dertig leerlingen. Deze adviezen zijn dus ook geen bindende voorschriften maar maken het voor de docent eenvoudiger om de leerling zo goed mogelijk te ondersteunen in de les.

Handelingsadviezen gaan meestal over kleine, praktische zaken zoals de plek van een leerling in de klas, het toestaan van het gebruik voor oordopjes, het waar mogelijk mondeling overhoren, het niet rekenen van spelfouten, het niet geven van voorleesbeurten, het geven van concrete, gerichte instructie etc.

SISA-melding

Indien er bij een leerling problemen spelen die zich niet beperken tot school maar ook extern, kan de ondersteuningscoördinator een SISA-melding doen. Via deze melding laat de ondersteuningscoördinator weten dat school bij deze jeugdige “betrokken” is. Het SISA-systeem is alleen bedoeld zodat ondersteuners van elkaar weten dat bij dezelfde jeugdige betrokken zijn. Het systeem wijst dan ook een ondersteuner aan die de hulpverlening coördineert. In de meeste gevallen is dat het wijkteam.

Faciliteiten

Faciliteiten zijn praktische aanpassingen in het onderwijs waar een leerling, indien hij deze faciliteit heeft toegewezen gekregen, een beroep op kan doen. Faciliteiten kunnen worden aangevraagd bij de ondersteuningscoördinator.

Extra toetstijd

Een leerling met extra toetstijd krijgt 10 minuten extra toetstijd per klokuur toetsduur (of deel daarvan). Voor toetsen die een lesuur duren krijgt een leerling dus 10 minuten extra. Voor toetsen van 61-120 minuten toetsduur is de extra toetstijd 20 minuten, en voor toetsen langer dan 121 minuten wordt dat 30 minuten.

In de onderbouw kan extra toetstijd worden gegeven op indicatie van het ondersteuningsteam zelf. In de bovenbouw dient er ook altijd een verklaring van een externe deskundige te zijn. Wel kan een leerling zonder die verklaring tijdelijke extra toetstijd krijgen voor niet-examentoetsen als er een onderzoekstraject loopt waarvan de uitkomst waarschijnlijk leidt tot de toekenning van extra tijd.

Toetsen op de laptop

De leerling kan de laptop gebruiken als schrijfhulpmiddel, bijvoorbeeld vanwege de leesbaarheid van het handschrift van de leerling. Ook leerlingen met concentratieproblemen gebruiken soms de laptop, omdat ze dan makkelijker kunnen schuiven met de argumenten van een antwoord bijvoorbeeld en omdat het voor sommige leerlingen meer overzicht geeft.

Spraaksynthese

Met name voor leerlingen met dyslexie of andere leesproblemen of visuele beperkingen kan het gebruik van spraaksynthese software soms ondersteunend zijn. Deze software vertaalt de geschreven tekst naar gesproken tekst die de leerling via een koptelefoon kan horen.

Het RML heeft een schoolaccount voor het programma Kurzweil van Lexima (<https://lexima.nl/kurzweil>). Leerlingen die daar gebruik van willen maken kunnen een account aanvragen bij de ondersteuningscoördinator. Dit account kan ook thuis gebruikt worden.

Via de website van Dedicon (<https://www.dedicon.nl/>) kan de leerling ook digitale versies van veel van de boeken bestellen. Bij de ondersteuningscoördinator kan je een account aanvragen om via Dedicon digitale schoolboeken te bestellen. De kosten voor deze boeken kunnen bij school worden gedeclareerd.

Prikkelarm toetslokaal

Het prikkelarme toetslokaal is beschikbaar tijdens de centrale toetsweken voor leerlingen in de onderbouw (en bij uitzondering in de 4^e klassen) om toetsen te maken in een lokaal met een beperkt aantal leerlingen (maximaal 10) en een grotere onderlinge afstand. Ook ligt het lokaal verder weg van de andere toetslokalen waardoor er minder drukte op de gang is die de leerlingen kan afleiden.

Time-out voorziening

Een time-out voorziening geeft de leerling de mogelijkheid om tijdens een les een time-out te nemen: de leerling verlaat dan de les om tot rust te komen op een met de mentor afgesproken plek. Een genomen time-out wordt altijd later geëvalueerd met de mentor. Voorwaarde voor een time-out voorziening is dat de leerling begeleiding of training krijgt om de time-out voorziening in de toekomst zo mogelijk overbodig te maken door beter te leren omgaan met de stressoren waar de leerling zijn time-out voor nodig heeft. In de regeling time-out voorziening staan de afspraken rondom de time-out regeling vastgelegd.

Liftgebruik

Leerlingen die vanwege een (tijdelijke) fysieke beperking geen trappen kunnen lopen, kunnen een liftsleutel aanvragen bij hun jaarlaagcoördinator. Voor het gebruik van de lift door leerlingen gelden regels: leerlingen maken in principe alleen zelf gebruik van de lift en nemen geen andere leerlingen mee. Een uitzondering daarop is als er met de leerling een *draaghulp* is afgesproken.

Roosteraanpassingen

Een roosteraanpassing is een tijdelijk aanpassing van het lesrooster waarbij de leerlingen bepaalde lessen niet volgt (of in bijzondere gevallen, lessen volgt in een andere klas). Deze aanpassing kan zijn vanwege beperkte belastbaarheid van de leerling, een fysieke beperking, of in het kader van een reïntegratietraject van een leerling vanuit een situatie van thuiszitten. Ook kan het zijn dat een leerling bijvoorbeeld remedial teaching uren volgt tijdens bepaalde lessen. In dat geval wordt vaak ook een vaste KWT afgesproken waarin de leerling de gemiste les inhaalt.

Roosteraanpassingen worden in principe afgesproken voor een beperkte periode en duren nooit langer dan nodig. Het streven is dat de leerling zoveel mogelijk de lessen bijwoont. Bij langdurige en grootschalige aanpassingen is overleg met de leerplichtambtenaar noodzakelijk.

Aanpassingen in het onderwijsprogramma

Het ondersteuningsbeleid heeft tot doel om leerling te ondersteunen in het halen van de leerdoelen. De leerdoelen zelf staan in principe niet ter discussie. Alleen in heel bijzondere gevallen kan het onderwijsprogramma van een leerling worden aangepast.

Leerlingen in de onderbouw met zeer ernstige dyslexie kunnen onder voorwaarden een gedeeltelijke dispensatie krijgen voor een van de twee moderne vreemde talen. Dit kan alleen als de leerling de vrijkomende tijd gebruikt voor een vorm van extra begeleiding voor de overige talen, met name de kernvakken Engels en Nederlands.

Een leerling in de bovenbouw van het VWO kan onder bepaalde voorwaarden een ontheffing aanvragen van de verplichting om een tweede moderne vreemde taal te volgen. Dat kan zijn vanwege dyslexie, als de leerling een N-profiel volgt en de tweede moderne vreemde taal een belemmering vormt voor het behalen van het diploma of als de leerling pas kort in Nederland onderwijs volgt. In dit geval dient de leerling wel een vervangend vak te kiezen.

Een leerling met een fysieke beperking kan een vrijstelling krijgen van het volgen van de lessen L.O. Hiervoor is meestal wel een verklaring van een

Begeleiding

Naast faciliteiten biedt het RML ook vormen van begeleiding waarin de leerling alleen of in een groep

Faalangstreductietraining

Enkele malen per jaar organiseert het RML een training voor leerlingen die kampen met faalangst en/of examenvrees. De training bestaat 10 KWT's en wordt gegeven in groepen van maximaal 10-12 leerlingen door de faalangstreductietrainer. Trainingen zijn afwisselend voor leerlingen in de onderbouw of bovenbouw.

Counseling

Leerlingen die graag wat uitgebreider willen praten over problemen waar ze tegenaan lopen op school, thuis of in hun sociale omgeving kunnen zich inschrijven voor de wekelijkse KWT bij de counselor of een mail sturen om een aparte afspraak te maken voor een counseling gesprek. Dit is een vertrouwelijk gesprek, waarin de counselor naar de leerling luistert en tips en adviezen geeft hoe een leerling zijn of haar probleem zelf kan oplossen. Indien de counselor merkt dat het probleem van de leerling te groot is om zelf op te pakken, verwijst de counselor de leerling door naar de schoolmaatschappelijk werker.

Studiecoaching

Leerlingen die ernstige problemen ervaren met het plannen en organiseren van hun schoolwerk kunnen op voordracht van de begeleider passend onderwijs of de schoolmaatschappelijk werker een

tijdelijke studietoestant krijgen. Deze studietoestant spreekt wekelijks met de leerling af om die te helpen zijn huiswerk en opdrachten goed te plannen en organiseren. Hierbij maken ze gebruik van de papieren EenBlik agenda.

Onderwijscoaching

Leerling die ernstig vastlopen in hun motivatie voor school of die merken moeite te hebben met de regels en school en bij wie de reguliere disciplinaire maatregelen niet voldoende zijn om hun gedrag bij te sturen, kunnen in aanmerking komen voor onderwijscoaching door de begeleider passend onderwijs. De BPO'er zal in ongeveer 3-5 gesprekken met de leerling in een periode van enkele maanden kijken of de leerling met een kort traject geholpen kan worden, of dat er een intensievere vorm van begeleiding (extra ondersteuning) nodig is.

Schoolmaatschappelijk werk

Een traject bij schoolmaatschappelijk werk wordt ingeschakeld bij sociaal-emotionele problemen bij een leerling en bij problemen die samenhangen met de sociale omgeving van de leerling (gezin, vrienden). Denk aan angstproblematiek, moeite met sociale vaardigheden, rouwverwerking, problematische echtscheiding. De SMW'er zal eerst een gesprek hebben met leerling en ouders om de sociale situatie goed in beeld te krijgen en daarna ongeveer 3-5 gesprekken met de leerling voeren om te kijken of het probleem op die manier opgelost kan worden. Daarna kan worden besloten om de leerling bijv. door te sturen naar een interne, externe of online sociale training, een traject bij het wijkteam of een psycholoog (bijv. voor diagnose).

PATS traject

Leerlingen met veelvuldig ziekteverzuim kunnen een aanbod krijgen voor een PATS traject. Als blijkt dat afspraken met de mentor en de ondersteuningscoördinator onvoldoende effect hebben op de aanwezigheid, kan een gesprek met de jeugdverpleegkundige of jeugdarts worden ingezet. Deze kan eventueel in overleg met de huisarts en/of behandelaar treden om te kijken welke mogelijkheden er zijn om de leerling zo goed mogelijk aan het onderwijsproces te laten deelnemen.

Meldcode kindermishandeling & huiselijk geweld

Indien er vermoedens zijn van kindermishandeling of huiselijk geweld bij een van de leerlingen, dan is de school verplicht het stappenplan van de meldcode te volgen. Hierbij moet de medewerker de vijf stappen volgen: zoals het in kaart brengen van signalen, overleggen met een collega, in gesprek gaan met de leerling, een inschatting maken van de ernst van de feiten en dan het afwegingskader te doorlopen en zo nodig een melding te doen bij Veilig Thuis.

HB peer groep (pilot)

Voor leerling die daar behoefte aan hebben is er een wekelijks peergroep uur voor hoogbegaafden waarin hoogbegaafde leerlingen elkaar kunnen ontmoeten. Uit onderzoek blijkt dat dit goed werkt voor het welbevinden van de groep en dat het kan helpen om ook het schoolsucces te verbeteren.

De peer groep draait nu als een pilot dankzij subsidie vanuit KoersVO en zal eind schooljaar 2023-2024 geëvalueerd worden.

Extra ondersteuning

Extra ondersteuning is een vorm van uitgebreide ondersteuning die vaak langdurig is en waar meestal externe partijen bij betrokken zijn. Slechts een klein deel van de leerlingen heeft deze vorm van ondersteuning nodig. Als het RML de benodigde ondersteuning voor een leerling niet zelf kan bieden, dan valt het helpen vinden van een passend onderwijsplek ook onder extra ondersteuning.

Bij leerling die extra ondersteuning krijgen is vrijwel altijd sprake van een gediagnosticeerd leer- of gedragsprobleem, een ernstige ziekte of beperking of bijzondere persoonlijke omstandigheden. Extra ondersteuning is altijd op maat gemaakt voor de leerling. Slechts een paar procent van de leerlingen maakt tijdens zijn of haar schoolloopbaan gebruik van de extra ondersteuning.

SOT-overleg

Om de zes tot acht weken komt het SOT (schoolondersteuningsteam) bij elkaar. Hierin zitten zowel interne als externe leden. Het SOT bestaat uit de ondersteuningscoördinator, schoolmaatschappelijk werker, begeleider passend onderwijs, counselor, jeugdverpleegkundige, leerplichtambtenaar, Koers VO consulent en wordt voorgezeten door de conrector leerlingzaken. In het SOT overleg worden leerlingen besproken waarbij het RML aanvullende advies wil, samenwerking zoekt met externe partijen of waarin we handelingsverleggen zijn. Ook soms bij het opstellen van een OPP of altijd bij de aanvraag van een TLV wordt eerst overleg gevoerd in het SOT.

Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP)

Een ontwikkelingsperspectiefplan is een plan waarin de ondersteuningsafspraken voor een bepaalde leerlingen worden vastgelegd in een vast format. In het plan wordt o.a. vastgelegd wat het doel van de geboden ondersteuning is, welke bevorderende en belemmerende factoren er een rol spelen, welke ondersteuningsbehoefte de leerling heeft, de adviezen voor de docenten voor de ondersteuning van de leerling in de les, de faciliteiten waar een leerling gebruik van kan maken en de begeleiding die een leerling intern en extern krijgt aangeboden. Het OPP wordt minimaal jaarlijks geëvalueerd. Een geëvalueerd OPP is een vereiste voor een OPDC traject of een overstap naar een VSO school.

Toelaatbaarheidsverklaring (TLV)

Een TLV is een document afgegeven door de adviescommissie beoordeling toelaatbaarheid (ABT) van KoersVO. Een TLV is vereist voor een leerling om geplaatst te kunnen worden op een VSO school of op het OPDC. De TLV wordt aangevraagd door de school van de leerlingen, in overleg met de leerling en de ouders. Voor de aanvraag van een TLV is een OPP een vereiste, naast andere onderbouwingsdocumenten zoals een diagnose of verklaring van een arts en/of psycholoog.

Extra begeleiding

Voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben zijn er diverse vormen van extra begeleiding die deels intern en deels extern worden verzorgd.

Wachlijstbegeleiding

Sommige leerlingen hebben behoefte aan een diagnose door of behandeling door een psycholoog, bijvoorbeeld bij een vermoeden van een leer-, gedrags- of ontwikkelingsstoornis die nog niet is vastgesteld. De schoolmaatschappelijk werker helpt leerlingen en adviseert ouders via de huisarts of het wijkteam naar deze vorm van ondersteuning. In de praktijk kan het soms meerdere maanden duren voordat een leerling voor diagnose of behandeling terecht kan bij een psycholoog. IN sommige gevallen heeft een leerling dan baat bij wachtlijstbegeleiding, waarbij de gesprekken met SMW worden voortgezet om een vinger aan de pols te houden en uitval en achterstanden in het onderwijs zoveel mogelijk te voorkomen.

Begeleiding passend onderwijs

Sommige leerlingen hebben vanwege gediagnosticeerde leer-, gedrags- of ontwikkelingsproblemen behoefte aan langdurige ondersteuning op gebied als leren leren, plannen en organiseren van schoolwerk, communiceren met medeleerlingen en docenten, het verbeteren van motivatie en concentratie het praktisch leren omgaan met bepaalde beperkingen en meer. Denk bijvoorbeeld aan

een leerling met een wat zwaardere vorm van AD(H)D die zich heel slecht kan concentreren, een leerling met een autisme spectrum stoornis die moeite heeft om vragen te stellen in de lessen of een hoogbegaafde leerling die ernstig onderpresteert omdat hij uitdaging mist in het onderwijs.

Begeleiding door een wijkteam

De wijkteams in Nederland zijn wijkgebonden teams <https://www.rotterdam.nl/wijkteams> met diverse hulpverleners die kunnen ondersteuning bij o.a. jeudghulp en opvoeding, financiële problemen in gezinnen, het vinden van werk of woonruimte, ondersteuning van mensen met een beperking, geestelijke gezondheidszorg, ouderenzorg en verslavingsproblematiek. Als de problemen van een leerling op school (deels) voortkomen vanuit de thuissituatie of omgeving dan is betrokkenheid van het wijkteam aan de orde. De schoolmaatschappelijk werker vormt de schakel tussen het wijkteam en de school.

Inzet expertisepool

De expertisepool “Langdurig zieke leerlingen” van KoersVO kan helpen bij ondersteuningsvragen van leerlingen die langdurig ziek zijn. Zij kunnen hun netwerk inzetten om leerlingen te helpen zoveel mogelijk onderwijs te blijven volgen, maar leerlingen ook begeleiden als ze de overstap maken naar speciaal onderwijs voor langdurig of chronisch zieke leerlingen (cluster 3 scholen).

Overstap naar andere school en het plaatsingsoverleg

Als een leerling en/of ouders besluiten dat een leerling het RML verlaat en zijn onderwijs gaat vervolgen op een andere school, al dan niet op advies van het RML, of als een leerling (herhaaldelijk) de overgangsnorm niet haalt en daarom niet verder kan op de schoolniveau's die het RML aanbiedt (havo en vwo), dan zijn leerling in eerste instantie zelf verplicht een andere school te kiezen en zich daar aan te melden. Indien ouders en leerling moeite hebben om zelf een school te vinden, kunnen ze de mentor en/of jaarlaagcoördinator daarbij helpen.

Als de leerling overstapt naar een andere school omdat de school niet zelf aan de zorgvraag kan voldoen, dan kan de ondersteuningscoördinator daarbij helpen. Mocht ook dat geen nieuwe school opleveren, dan kan de leerling worden aangemeld voor het plaatsingsoverleg van KoersVO. Hierin werken alle scholen uit de regio samen om te zorgen dat er voor elke leerling een passende plek gevonden kan worden.

Traject op een Orthopedagogisch didactisch centrum (OPDC)

Het orthopedagogisch-didactisch centrum (<https://www.opdcrotterdam.nl/>) is een tijdelijke schoolplek voor leerlingen met gedragsproblemen, waarbij de school niet de expertise en aandacht kan bieden die de leerling op dat moment nodig heeft. Leerlingen doorlopen normaal gesproken op het OPDC een traject van 3-6 maanden waarin ze aan hun onderwijs werken aan de hand van het lesprogramma van de eigen school, maar in kleine groepen en met intensieve begeleiding en veel activiteiten die o.a. te maken hebben met zaken als boosheidscontrole, sociale vaardigheden etc. Een leerling die een traject doet op het OPDC blijft ingeschreven als leerling op het RML en wij blijven ook verantwoordelijk voor het onderwijsprogramma van de leerling (dus lesstof en toetsen aanleveren, beoordelen etc.). Voor plaatsing op het OPDC moet een TLV worden aangevraagd. Omdat een OPDC-traject deels ook vanuit de gemeente/jeugdzorg gefinancierd wordt, is betrokkenheid van SMW en het wijkteam ook vereist.

Overstap naar voortgezet speciaal onderwijs (VSO)

Sommige leerlingen hebben langdurig of permanent een vorm van gespecialiseerde ondersteuning nodig die een regulier VO school als het RML niet kan bieden. In dit geval is plaatsing op een school voor voortgezet speciaal onderwijs (VSO) een mogelijkheid. Een dergelijke plaatsing is vaak de uitkomst na een langere periode van ondersteuning binnen de eigen school. Een van de doelen van

de wet passend onderwijs is namelijk om zoveel mogelijk leerlingen binnen het reguliere onderwijs op te vangen. Er zijn verschillende soorten VSO scholen verdeeld over vier clusters. Clusters 1 en 2 zijn voor blinde en dove leerlingen en zijn landelijk georganiseerd. Cluster 3 is voor leerlingen die langdurig ziek zijn of een ernstige lichamelijke of verstandelijke beperking hebben. Cluster 4 is voor leerlingen met ernstige psychische of gedragsproblemen. Cluster 3 en 4 scholen vallen onder de regionale samenwerkingsverbanden. Voor overstap naar een VSO school is een TLV vereist. Bovendien moet de school duidelijk aantonen wat de leerling nodig heeft, wat de school geprobeerd heeft om hierin te voorzien en waarom dat niet haalbaar is.

3. Het ondersteuningsteam

Het ondersteuningsteam omvat alle medewerkers in en buiten school die betrokken zijn bij het geven van plus- en extra ondersteuning aan leerlingen. We maken daarbij onderscheid tussen de interne en externe leden.

Intern

Interne ondersteuningsteamleden zijn personeelsleden van school die (meestal naast een lestaak) een bepaalde taak verrichten in het ondersteuning van leerlingen. Niet alle medewerkers die ondersteuningstaken verrichten maken deel uit van het ondersteuningsteam. Te denken valt aan de mentoren, de verzuimcoördinator etc.

Ondersteuningscoördinator (OCO)

De ondersteuningscoördinator is de spin in het web van de ondersteuningsteam. De OCO coördineert de werkzaamheden van de leden van het ondersteuningsteam, overlegt met interne en externe partijen over ondersteuningactiviteiten, adviseert de schoolleiding met betrekking tot het schoolbeleid, overlegt met ouders en leerlingen over de ondersteuningsbehoefte van leerlingen en maakt afspraken.

Coördinator sociale veiligheid

De ondersteuningscoördinator heeft ook de rol van coördinator sociale veiligheid zoals beschreven in de *Wet Veiligheid op school*. Deze weet heeft als doel om voor elke leerling een sociaal veilige omgeving te creëren door effectief om te gaan met pestgedrag. De coördinator sociale veiligheid is belast is met het pestbeleid en de uitvoering daarvan.

Aandachtsfunctionaris

De ondersteuningscoördinator is ook de aandachtsfunctionaris zoals beschreven in de *Wet verplichte meldcode kindermishandeling/huiselijk geweld*. In de bijbehorende meldcode staat vastgelegd welke stappen gevolgd moeten worden in geval van een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld.

Counselor

Bij de counselor kunnen de leerlingen terecht voor een laagdrempelig, vertrouwelijk gesprek. De counselor luistert, geeft soms advies en signaleert maar is geen hulpverlener. Leerlingen kunnen zonder tussenkomst van anderen terecht bij de counselor. Indien de counselor vermoedt dat er meer hulp nodig is overlegt de counselor met de ondersteuningscoördinator en/of schoolmaatschappelijk werker.

Faalangstreductietrainer

De faalangstreductietrainer verzorgt jaarlijks enkele reeksen van 8-10 trainingen tijdens de KWT voor leerlingen met faalangst en/of examenvrees. Leerlingen, ouders en hun mentoren kunnen zich via de ondersteuningscoördinator aanmelden voor de trainingen. Meestal is de eerste training in het jaar gericht op examenkandidaten (eventueel aangevuld met leerlingen uit de voorexamenklassen), gevolgd door een training voor leerlingen uit de onderbouw en dan een training voor leerlingen uit de midden- en bovenbouw.

Studiecoaches

De studiecoaches helpen leerlingen die moeite hebben met het plannen en organiseren van hun schoolwerk. Zij hebben wekelijks een contactmoment met de leerling die ze begeleiden. Leerlingen die voor studiecoaching in aanmerking komen worden meestal doorverwezen vanuit BPO of SMW.

Hoogbegaafdheid coaches (pilot)

De HB coaches begeleiden leerlingen van de HB peer groep tijdens het wekelijkse HB uur. Dit is een pilot project vanuit KoersVO voor de schooljaren 2022-2023 en 2023-2024. Na deze periode zal de pilot worden geëvalueerd.

Extern

Externe ondersteuningsteamleden zijn niet in dienst van school maar worden ingehuurd of uitgeleend aan onze school om bepaalde taken te verrichten, of nemen vanuit hun eigen organisatie deel aan bepaalde overleggen en activiteiten.

Schoolmaatschappelijk werker (SMW)

De schoolmaatschappelijk werker is in dienst van Enver en werkt twee dagen per week op het RML. De SMW'er voert schoolmaatschappelijk werk gesprekken, verwijst leerlingen en ouders door externe trainingen en naar professionele hulp, is de schakel tussen de school en de wijkteams, doet waar nodig wachtlijstbegeleiding, adviseert ouders, leerlingen en school. De ondersteuningscoördinator overlegt wekelijks met de SMW'er over de leerlingen die een SMW traject volgen.

Begeleider passend onderwijs (BPO)

De begeleider passend onderwijs (BPO) is een middag per week verbonden aan onze school. Hij begeleidt leerling met leer- en gedragsproblemen systematisch en doet daarnaast korte coaching trajecten. Hij adviseert daarnaast het ondersteuningsteam bij vragen over gedrag en helpt desgevraagd bij het opstellen van een OPP.

Jeugdverpleegkundige (JVK)

Een jeugdverpleegkundige van het CJG is verbonden aan onze school. Zij kan gesprekken voeren met ouders en leerlingen bij langdurige en chronische ziekte en in het kader van een PATS traject als een leerling veelvuldig ziekteverzuim heeft. Daarnaast neemt de JVK jaarlijks in de tweede klassen en de vierde klassen de vragenlijst "Jij en je gezondheid" af, waarbij leerlingen vragen beantwoorden over hun leefstijl en gezondheid. Vervolgens wordt met alle leerlingen in de tweede klassen een gesprek gevoerd over hun gezondheid en in de vierde klassen krijgen leerlingen die opvallen in de vragenlijst een gesprek aangeboden. De gemiddelde uitkomsten worden met school gedeeld, en als er bij bepaalde leerlingen een ondersteuningsbehoefte blijkt worden ze doorverwezen naar de ondersteuningscoördinator voor een vervolgesprek.

Leerplichtambtenaar (LPA)

De leerplichtambtenaar houdt namens de gemeente toezicht op de naleving van de leerplichtwet. Leerlingen die ongeoorloofd verzuimen en leerlingen die met toestemming van ouders wegblijven, maar waarbij onvoldoende samenwerking met ouders is om de leerling terug naar school te krijgen (bijvoorbeeld het weigeren van een PATS traject) kunnen bij de LPA worden gemeld. De LPA voert gesprekken met leerlingen en ouders en kan sancties opleggen bij herhaald onrechtmatig verzuim.

KoersVO consulent

De KoersVO consulent is de contactpersoon voor het ondersteuningsteam bij KoersVO. De consulent is bereikbaar voor allerlei vragen over bovenschoolse ondersteuningsmogelijkheden, zoals het OPDC, overstap naar het VSO, maar bijvoorbeeld ook inschakeling van de expertisepool. De consulent kan soms ook ondersteunen als het leerlingen die uitstromen naar een andere school niet lukt om zelf een andere school te vinden.

4. Privacy en veiligheid

Leerlingen en ouders delen vaak persoonlijke informatie over de leerling met scholen. De school dient zorgvuldig met deze gegevens om te gaan

Privacy en toestemming

Individueen zijn in de eerste instantie zelf eigenaar van hun persoonlijke informatie en beslissen zelf over het delen daarvan. Bij minderjarigen hebben echter ook de ouders daar een rol in. De wetgever maakt daarom onderscheid tussen verschillende leeftijdsgroepen.

Het gaat hierbij bijvoorbeeld om toestemming te geven voor het delen van persoonlijke gegevens met instanties buiten school. Zaken waar o.a. toestemming voor moet worden gegeven zijn: het vastleggen van bepaalde medische informatie, het bespreken van een leerling tijdens een SOT overleg met externe partners, het starten van een traject bij SMW, het aanmelden van een leerling voor een PATS traject. Ook dienen ouders en/of leerling soms geïnformeerd te worden, bijvoorbeeld bij het doen van een SISA melding.

Kinderen tot 12 jaar

Bij leerlingen tot 12 jaar moeten de ouders namens de leerling toestemming geven.

Kinderen vanaf 12 tot 16 jaar

Bij kinderen vanaf 12 tot 16 jaar moeten zowel de ouders als de leerling toestemming geven voor het delen van gegevens over medische zaken, hulpverlening e.d.

Kinderen van 16 tot 18 jaar

Bij kinderen vanaf 16 jaar geven de kinderen zelf toestemming. Het is dan niet meer nodig om toestemming aan ouders te vragen of ouders te informeren. De school mag ouders overigens wel informeren als de school van mening is dat dat in het belang van de minderjarige is.

Volwassenen vanaf 18 jaar en ouder

Bij leerlingen vanaf 18 jaar en ouder geeft de leerling niet alleen zelf toestemming, maar het is niet toegestaan om zonder toestemming van de leerling informatie met de ouders te delen.

Medisch handelen door personeel

Sommige leerlingen hebben een medische aandoening waardoor zij medicijnen moeten slikken of acuut in medische problemen kunnen komen bijvoorbeeld als gevolg van een ernstige allergie. Ook bij een ongeval kan het voorkomen dat er een actuele medische situatie ontstaat rondom een leerling. In het protocol *Medisch handelen door personeel* staat vastgelegd hoe de medewerkers van school in dit soort situaties moeten optreden.

Leerlingvolgsystemen

Elke school is verplicht om de ontwikkeling van elke leerling systematisch te volgen. Hiervan maakt het RML gebruik van het leerlingvolgsysteem in Magister. Behalve de persoonsgegevens en de schoolresultaten

Logboek

In het logboek houden mentoren, docenten, coördinatoren en het ondersteuningsteam aantekeningen bij van o.a. gesprekken, overleggen etc. waarin afspraken worden gemaakt met en over de voortgang en ondersteuning leerlingen. In de notitie *Magister logboek op het RML* staan de afspraken vastgelegd die we met elkaar hebben gemaakt

Kenmerken

Het tabblad kenmerken in Magister wordt gebruikt voor het vastleggen van de handelingsadviezen, toegekende faciliteiten en ingezette begeleiding die een leerling krijgt. Ook besluiten tot aanpassingen in het onderwijsprogramma zijn hier terug te vinden.

5. Ambities voor de toekomst

De ondersteuning zoals die in de vorige hoofdstukken besproken is, is vooral een beschrijving van de werkwijze zoals we die in de afgelopen jaren stapsgewijs ontwikkeld hebben. Er staan geen dingen in die we niet al doen. Maar natuurlijk gaat onze ambitie verder: nog steeds kunnen we niet alle leerlingen optimaal ondersteunen en zien we kansen en mogelijkheden om ons aanbod beter af te stemmen

In-house trainingen

Er worden door diverse organisaties trainingen verzorgd voor groepen leerlingen zoals de Rots en water (<https://www.rotsenwater.nl/>), STAR (<https://www.indigowest.nl/cursussen/cursus/-/starr-training-12-16-jr>) en anderen, waar leerlingen in groepjes leren hun psychosociale competenties leren verbeteren. Er is een duidelijke behoefte bij leerlingen om deel te nemen aan deze training. Op dit moment bieden wij alleen de faalangstreductietraining (FRT) aan, die in elke ronde wachtlijsten oplevert. We willen in de toekomst kijken of het mogelijk is om meer van deze trainingen laagdrempelig in school aan te bieden.

Instroom hogere leerjaren

Als leerlingen in de brugklas instromen, worden ze gescreend op ondersteuningsbehoefte en krijgen ze desgewenst een ondersteuningsgesprek aangeboden. Maar ook in hogere leerjaren stromen er jaarlijks vele leerlingen in, die nog niet diezelfde mogelijkheid krijgen. Tegelijkertijd zien we dat er juist vaak bij instromers in hogere leerjaren sprake is van een ondersteuningsvraag, die pas veel later in beeld komt. Een van de ambities is om dit traject de komende jaren te verbeteren en eerder bij het ondersteuningsteam in beeld te hebben wie er instromen en welke mogelijke ondersteuningsbehoefte zij hebben.

Structureel overleg coördinatoren

De communicatie tussen de ondersteuningscoördinator en de jaarlaagcoördinatoren is niet systematisch georganiseerd. Er is wel veel ad hoc contact, maar daardoor blijven sommige zaken in de praktijk toch te lang liggen. De afgelopen periode is er in jaarlaag 2/3 wel geëxperimenteerd met meer structureel overleg, maar door de wisselingen in het team is dat nog niet structureel. Naar voorbeeld van andere scholen zou daarom een structureel wekelijks overleg tussen de coördinatoren gepland kunnen worden (eventueel om de week gesplitst in onderbouw/bovenbouw).

Taalachterstanden

Niet alle leerlingen die van de basisschool komen, hebben dezelfde basis. De afgelopen jaren merken we bij het examen dat de taalvaardigheid van sommige leerlingen niet op niveau is en worden er ad-hoc extra KWT's georganiseerd om leerlingen te leren hun antwoorden beter te formuleren. In de onderbouw zien we dat een bepaalde groep leerlingen moeite heeft met begrijpend lezen en wordt gekeken naar met NT2-lessen (Nederlands als tweede taal) voor leerlingen met een migratieachtergrond of die als vluchteling naar Nederland zijn gekomen.

Leerlingenclubs

Ondersteuning hoeft niet altijd door de school geregeld te worden. Leerlingen helpen elkaar al op heel veel wijze, van informeel contact tussen klasgenoten, tot aan hulpmentoren en tutores. We zien dat er veel bereidheid is van leerlingen om elkaar te helpen. In 2021 heeft het ondersteuningsteam een voorstel "*Leerlingenclubs op het RML*" gedaan om kleine leerlinginitiatieven die passen binnen onze ambities en doelstellingen, makkelijker te ondersteunen. Een goed voorbeeld daarvan is de

Paarse Vrijdagclub: een groepje leerlingen die graag meer bewustzijn wilde creëren voor diversiteit onder leerlingen door het organiseren van activiteiten op Paarse Vrijdag.

Uitbreiding begeleiding passend onderwijs

Momenteel hebben we per week 4 uur begeleiding passend onderwijs. Dat is eigenlijk te weinig voor een school van onze omvang. Hoewel er budget beschikbaar was voor uitbreiding, is het voor de huidige BPO'er niet mogelijk om de uren op het RML uit te breiden. We willen dus op zoek naar een andere manier om in de toekomst de BPO uren kunnen uitbreiden.

Orthopedagogisch medewerker

Bij veel scholen in de regio maakt een orthopedagoog of psycholoog die parttime aan de school verbonden is, deel uit van het ondersteuningsteam. Dat maakt het mogelijk om sneller onderzoek te laten doen naar bepaalde leerproblemen. Nu hebben leerlingen soms te maken met wachtlijsten van vele maanden en de ervaring is dat met deze expertise in huis vaak sneller een beeld gevormd kan worden van de ondersteuningsvraag van een leerling met een bepaald leerprobleem.

Continuering NPO activiteiten

Dankzij de NPO subsidies heeft het ondersteuningsteam een aantal nieuwe activiteiten kunnen opzetten en een aantal bestaande activiteiten kunnen uitbreiden. Deze activiteiten lijken ook op langere termijn in een behoefte te voorzien. We onderzoeken daarom wat de mogelijkheden zijn om een deel van deze activiteiten ook op langere termijn voort te kunnen blijven zetten.

Leerlingbesprekingen

De afgelopen jaren is er al een aantal stappen gezet om de leerlingbesprekingen effectiever en professioneler te maken. Maar er zijn nog enkele verbeteringen mogelijk. Zo komt niet alle ondersteuningsinformatie uit de leerlingbesprekingen tijdig bij het ondersteuningsteam terecht en wordt op een vergadering soms wel informatie uitgewisseld, maar nog onvoldoende concreet handelingsplannen geformuleerd om leerlingen ook echt vooruit te helpen.

Bronvermeldingen

- KoersVO, Op koers naar een perspectiefrijke toekomst voor elke jongere, Ondersteuningsplan KoersVO 2022-2026, <http://>
- KoersVO, Praktische handreiking ondersteuningsstructuur op school (een instrument om het gesprek aan te gaan), april 2021
- Renée Peter, Met ander ogen, 2018, Advies voor versnelling en bestendiging van de samenwerking onderwijs – zorg- jeugd
- Ondersteuningsplan 2022-2023, Rudolf Steiner College
- Ondersteuningsplan 16 december 2021, Erasmiaans Gymnasium
- Schoolgids, Montessori Lyceum Rotterdam
- Schoolplan 2023-2026, Montessori Lyceum Rotterdam
- Basismodel meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld, geactualiseerde versie 2016, Ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport
- PATS stappenplan, Centrum voor Jeugd en Gezin Rijnmond
- Orthopedagogisch centrum – informatie voor scholen, OPDC Rotterdam

Bijlage 1: Veel voorkomende ondersteuningsvragen

Dyslexie

Dyslexie is een aandoening waarbij leerlingen moeite hebben met het lezen en schrijven van teksten. Dyslexie moet worden vastgesteld door een gediplomeerd psycholoog of orthopedagoog. Leerlingen met een diagnose dyslexie hebben vaak behoefte aan extra ondersteuning in het onderwijs. Daarbij kan het gaan om faciliteiten bij toetsen zoals extra tijd, het gebruik van een grammaticakaart, woordenboek, het gebruik van een computer met spellingscontrole en spraaksynthese.

Ook bij een vermoeden van dyslexie kan de ondersteuningscoördinator ouders en leerlingen helpen om te besluiten om extern onderzoek te laten doen. Verder worden alle docenten geacht toetsen en zo veel mogelijk alle andere materialen te gebruiken die voldoen aan de eisen van de dyslexieverenging: een schreefloos lettertype (Arial), minimaal 12p

Dyscalculie

Een leerling met dyscalculie heeft een hardnekkig probleem met rekenen. Dit kan bij allerlei vakken problemen opleveren, zoals onder andere bij wiskunde, natuurkunde en economie. Faciliteiten voor leerlingen met dyscalculie zijn extra tijd bij toetsen, het gebruik van rekenkaarten of een rekenmachine, en het maken van toetsen op de computer.

AD(H)D

AD(H)D is een aandoening waarbij de leerling moeite heeft met het vasthouden van aandacht en het concentreren op een taak, als gevolg van moeite met het filteren van externe prikkels. In sommige gevallen gaat dit samen met hyperactiviteit: de leerling heeft een sterke neiging om te willen bewegen en (fysiek) impulsief gedrag. Voor deze leerlingen kunnen faciliteiten zoals extra tijd helpend zijn, maar soms ook het gebruik van een time-out regeling. Als ADHD invloed heeft op de executieve functies van een leerling, kan een traject bij de begeleider passend onderwijs of een studiecoach soms helpen.

ASS

Een leerling met het autisme spectrum stoornis kan veel verschillende symptomen hebben. Vaak zien we bij deze leerlingen dat ze prikkelgevoelig zijn en prikkels moeilijk kunnen filteren. Dat kan leiden tot veel verschillende problemen: problemen in het onderhouden van sociale contacten, zaken vaak letterlijk interpreteren, moeite met plannen en organiseren en meer. Leerlingen met deze diagnose krijgen meestal begeleiding van de BPO'er.

Hoogbegaafdheid en onderpresteren

Leerlingen met een hoge intelligentie (130 of hoger), een creatief brein en een flinke dosis nieuwsgierigheid worden hoogbegaafd genoemd. Leerlingen die hoogbegaafd zijn kunnen vaak makkelijker leren dan andere leerlingen. Toch is het reguliere onderwijs niet altijd passend voor deze groep leerlingen, omdat het bijvoorbeeld niet uitdagend genoeg is. Bovendien hebben deze leerlingen op de basisschool niet altijd goede leervaardigheden aangeleerd waardoor ze later toch vastlopen. Daarom kunnen sommige van deze leerlingen toch behoefte hebben aan aanvullende ondersteuning.

Voor leerlingen die vooral op zoek zijn naar extra uitdaging biedt het RML diverse activiteiten, bijvoorbeeld binnen de Montessori Academie (MA), zoals de wetenschaps- en techniekklas, de theaterklas, deelname aan wiskunde kangarooedstrijden en olympiades, de cursus Cambridge Engels en deelname aan het MEP en projecten met universiteiten zoals Junior Med en Lapp-top. Voor

leerlingen die op het gebied van leervaardigheden tegen problemen aanlopen kan begeleiding door de BPO'er behulpzaam zijn.

Ook is in schooljaar 22-23 een pilot gestart met een HB peer groep, waarin leerlingen met een HB indicatie elkaar kunnen ontmoeten. Uit onderzoek blijkt dat dit soort projecten behulpzaam kan zijn bij hoogbegaafde leerlingen die ondanks hun capaciteiten onderpresteren.

Angststoornissen

Leerlingen hebben soms te maken met angststoornissen die hen belemmeren om effectief aan het onderwijs deel te kunnen nemen. Voor leerlingen met faalangst is er een speciale faalangstreductietraining en voor leerlingen met meer algemene angstgevoelens kan de schoolmaatschappelijk werker de leerling begeleiden of doorverwijzen naar een training of specialist.

Chronisch of langdurig ziek

Leerlingen die regelmatig of langdurig lessen moeten missen als gevolg van een ziekte of aandoening lopen vaak forse achterstanden op. Er zijn diverse manieren waarop leerlingen die chronisch of langdurig ziek zijn toch, soms met enige vertraging, het onderwijsprogramma kunnen doorlopen.

Fysieke beperking

Bij leerlingen met een fysieke beperking kan je denken aan een leerling in een rolstoel, met krukken maar ook een blinde of dove leerling, of een leerling met ernstige astma. Voor deze leerlingen zijn er soms fysieke aanpassingen nodig, aanpassingen in het rooster en soms het onderwijsprogramma, het inschakelen van hulpmiddelen en een duidelijke communicatie naar de betrokken docenten.

Disharmonisch intelligentieprofiel & trage verwerkingssnelheid

Bij sommige leerlingen is er een disharmonie tussen bijvoorbeeld verbale en performale deelscores van het intelligentieprofiel, of heeft een leerling een trage verwerkingssnelheid. Daardoor kan een leerling in de dagelijkse omgang een andere indruk maken, dan wat zijn werkelijke capaciteiten zijn. Het is dan van belang dat docenten een goed beeld hebben van de capaciteiten van de leerling en dat de leerling zelf een goed beeld heeft van zijn sterke en minder sterke punten.

Onderontwikkeling van executieve functies

Soms hebben leerlingen niet een specifieke diagnose, maar hebben ze desondanks grote moeite met bepaalde studievaardigheden die andere leerlingen al wel beheersen en waarvan de leerling op zijn niveau "verwacht wordt" die vaardigheden te bezitten. Hetzelfde geldt voor de zogeheten *executieve functies*, de zogeheten regelfuncties in de hersenen die essentieel zijn voor het realiseren van doelgericht en aangepast gedrag. Daaronder vallen o.a. reactie-inhibitie (jezelf kunnen inhouden), werkgeheugen, emotieregulatie, aandacht volhouden, taakinitiatie (ergens aan beginnen), planning, prioriteiten stellen, organiseren van je werk, time management, doorzettingsvermogen en flexibiliteit. De begeleider passend onderwijs en de studietoelichters kunnen deze leerlingen helpen om hun studievaardigheden of executieve functies te verbeteren.